

เทศน์ก่อนเวียนเทียน วันวิสาขบูชา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ประเดี๋ยวเราจะประกอบพิธี เห็นใหม่ เราจะไปทำพิธีทางศาสนา เราจะเวียนเทียนกัน เคารพ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ วันนี้เป็นวันสำคัญทางศาสนา เพราะเป็นวันสำคัญทางศาสนา เราเป็น ชาวพุทธ ผู้ใฝ่บุญกุศลใคร เขาจะทำบุญกุศลเขาตามลัทธิศาสนานั้น แต่นี้เป็นชาวพุทธเรา วันนี้เป็น วันวิสาขบูชา เราระลึกถึงคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่

โลกเขาปรารถนากัน เขาบอกว่าให้ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ศาสนาประจำชาติมันก็ เป็นแค่ตราเป็นกฎหมาย แต่ถ้ามันศาสนาประจำใจของเราละ ศาสนาประจำใจชาติมนุษย เราเป็น มนุษย์ เรามีศาสนาประจำใจของเรา สิ่งที่จะมีศาสนาประจำใจเข้ามา ใจของคน ถ้าเป็นคนดี ถ้ามีความ ปรารถนา เห็นใหม่ เราทำคุณงามความดีใจ นี้เป็นชาติมนุษย

ถ้าจิตใจเป็นชาติมนุษย เห็นใหม่ ศาสนาประจำใจเรา เราจะมาทำพิธีกรรมทางศาสนา เพราะ! เพราะเป็นคนที่มีศาสนา คุณดี รัฐบาลหรือผู้ปกครอง เขาพยายามไป พยายามจะให้ชาวพุทธเราเข้ามา ทำบุญกุศล เห็นใหม่ ทำบุญกุศลสละทานเพื่อฟังธรรม เพื่อให้จิตใจมีความร่มเย็นเป็นสุข ถ้าจิตใจของ มนุษย์เรามีความร่มเย็นเป็นสุข การปกครอง การต่างๆ ทางฝ่ายบริหารเขาก็ไม่ต้องใช้งบประมาณมาก สิ่งต่างๆ ถ้าประชาชนเป็นสุข สังคมเราร่มเย็นเป็นสุข สังคมเราไม่เบียดเบียนกันนะ สิ่งที่เป็นโลกๆ สิ่ง นั้นเป็นเรื่องของโลกๆ เห็นใหม่ นี้ศาสนาประจำใจ

ถ้าทุกหัวใจมีความรู้ลึกเป็นคุณประโยชน์กับเรา มันจะทำพิธีกรรมได้ไง แต่ถ้าเป็นคนที่ไม่ มี ศาสนา เป็นวันสำคัญแต่ก็ยังนิ่งเฉยอยู่ เห็นว่าความจำเป็นของชีวิต ความจำเป็นของโลก สิ่งนี้หามามี

แต่ความเร่าร้อนนะ เรื่องของโลกเป็นไฟเผา เป็นเผาใจของเราไง เพราะอะไร เพราะเราเคร่งเครียด เราเร่าร้อนของเรา เห็นไหม ตัณหาความทะยานอยาก สิ่งที่เป็นความอยากของกิเลสมันไม่มีวันเพียงพอ แต่ถ้าเป็นเรื่องของธรรมมีแต่ความร่มเย็นเป็นสุข

การกระทำเหมือนกัน การกระทำอันหนึ่งเป็นเรื่องของโลก เป็นเรื่องของผลประโยชน์ เป็นเรื่องของอำนาจคะคานกัน การกระทำอีกอันหนึ่งเป็นการกระทำของการเสียสละ เป็นการเห็นน้ำใจกัน เห็นไหม การกระทำเหมือนกัน การกระทำอันหนึ่งการกระทำโดยกิเลส การกระทำอันหนึ่งเป็นการกระทำโดยธรรม ถ้าหัวใจมีธรรมขึ้นมา ในครอบครัวจะมีความร่มเย็นเป็นสุข นี้บุญ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะ สอนไว้ว่าบุญ บุญคืออะไร? บุญคือความร่มเย็นเป็นสุขในครอบครัวไง ในครอบครัวของเรามีความยิ้มแย้มแจ่มใส มีความร่มเย็น อันนั้นคือบุญนะ เราจะมีมากมายมหาศาลขนาดไหน แต่ในครอบครัวของเราก็เร่าร้อนนะ ถ้าในครอบครัวของเราก็เร่าร้อน บุตรธิดาของเราก็มีแต่ความเร่าร้อน สิ่งนั้นมันเป็นบุญไหม? เราจะหามาทำไม่ล่ะ?

เพราะ! เพราะสมบัติพัสถานนะ เราไม่พลัดพรากจากเขา เขาก็ต้องพลัดพรากจากเรา โลกนี้เป็นโลกสมมุติทั้งหมดนะ จริงตามสมมุติ เงินนี้ใช้ได้จริงๆ ทุกอย่างนี้ใช้ประโยชน์ได้จริงๆ ทั้งนั้น แต่มันชั่วคราว คุณชีวิตของเราสิ เราเกิดมาตั้งแต่เด็ก ตั้งแต่เป็นผู้ใหญ่ แล้วเราก็จะต้องพลัดพรากจากชีวิตนี้ไปแน่นอน แล้วเราไปแสวงหาสิ่งนี้ แล้วมันเป็นของชั่วคราว นี่สมมุติ สมมุติอย่างนี้ สมมุติแต่เป็นจริงๆ จริงตามสมมุติ แล้วจริงตามวิมุติล่ะ? จริงตามธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าล่ะ?

เพราะ! เพราะเรื่องสิ่งที่เป็นวัตถุนี้นะ เป็นร่างกายของเรานี้ ตำแหน่งหน้าที่การงานของเราต่างๆ มันเป็นสมมุติทั้งนั้นล่ะ แต่ความรู้สึกที่เป็นนามธรรมที่จับต้องไม่ได้นี่เป็นความจริง เป็นความจริง เพราะอะไร เพราะมันเกิดมันตายในวิภวภูตต่างๆ นะ มันเกิดมา เกิดมาสะสมบุญญาธิการมา สิ่งที่ว่าทำแล้วไม่ได้ผล บุญไม่มี บาปไม่มี แล้วมานั่งกันอยู่ที่นี่ มันมาจากไหน มันมาจากบุญกุศลเรานี้แหละ

ถ้าเราไม่ได้ทำบุญกุศลไว้ละ จิตนี้เกิดโดยธรรมชาติ ไม่มีการเว้นวรรคนะ คุณิ เราไม่หายใจแค่ ๕ นาทีเราก็ต้องตาย ตายแน่นอนเลย นี่มันเลี้ยงได้ด้วยลมหายใจ เห็นไหม อาหารอันละเอียด แล้วความรู้สึกนี้มันอาหาร เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ไง

แต่เวลาเขาเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหมละ เขาอยู่โดยโลกที่ความเป็นทิพย์ของเขาละ เขาต้องใช้อะไรละ เห็นไหม โอปปาดิกะ เกิดโดยสมบูรณ์ทันทีของเขา ความเกิดนั้นอะไรพาเกิด จิตพาเกิดทั้งนั้นนะ นี่จิตพาเกิด ทุกสิ่งที่มีการเกิดและการตายต้องมีจิตนี้เป็นผู้พาเกิด

สิ่งที่พาเกิด แล้วทำบุญกุศลมา มันถึงมีความเชื่อ คุณิ ทำไมเรามีความเชื่อกัน ทำไมเราชวนขายกัน เพราะอะไร เพราะเราเห็นคุณประโยชน์ไง เห็นคุณประโยชน์เพราะเรามีศาสนาประจำใจไง เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์อยู่ในหัวใจของเรา เราถึงเชื่อ

คุณิ เวลาเราทำบุญกุศลกันไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เห็นไหม นี่มีธรรมะ มีธรรมะสภาวะไง สภาวะอนิจจัง สภาวะเป็นอนัตตา สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา สภาวะที่เปลี่ยนแปลงได้ เทวดาของชาวพุทธเราถึงเปลี่ยนแปลงได้ เทวดาของเราถึงมาฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่า การ เทวดา อินทร์ พรหมนี้สำเร็จเป็นหมื่นเป็นแสน

เราเห็นไหมละ เราไม่เห็นนะ เรามองไม่เห็นว่าเป็นว่าเทวดาเอาอะไรมาสำเร็จ แล้วเทวดาทำไมต้องมาฟังธรรมละ เทวดาต้องมีคุณสมบัติดีกว่าเราสิ เทวดาต้องรู้เรื่องไปหมดสิ เทวดามีฤทธิ์ มีฤทธิ์จริงๆ แต่ก็เป็น.. มีฤทธิ์เห็นไหม คุณิ ดูโทรศัพท์มือถือเรา เวลาอ่านเต็มโทรศัพท์ เราโทรได้หมดเลย เวลาอ่านหมด เห็นไหม แบตหมด นี่หมดแบตพูดไม่ได้แล้ว

ฤทธิ์มันเป็นอย่างนั้น ฤทธิ์มันมีเพราะอำนาจของจิตนะ ถ้าอำนาจของจิตนั้นมันเสื่อมได้ มันแปรสภาพ ฆานโลกีย์มันเป็นสภาวะแบบนั้น เรื่องของฆานโลกีย์ เห็นไหม ฤทธิ์อย่างนี้มันเป็นเรื่องของอนิจจัง สิ่งที่เป็นอนิจจังมันเป็นประโยชน์อะไรกับใครละ มันเป็นของชั่วคราว มันเกิดตามบุญ เกิดตามบุญของเขา เกิดของชั่วคราว แล้วมันพึ่งได้ไหมละ?

มันก็เหมือนเรา เราต้องปลัดพรากนะ เราต้องตายนะ เทวดา อินทร์ พรหม ก็ต้องหมดวาระของเขา ต้องตายเหมือนกัน สิ่งที่เขาตายเหมือนกันแล้วเขาทุกข์ไหม? คนที่ต้องปลัดพรากทุกข์ไหม? ถ้าคนที่ปลัดพรากต้องทุกข์ เขาทุกข์เขาถึงต้องหาที่พึ่ง เขาถึงมาพึ่งธรรมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป เขาถึงมาพึ่งธรรมครูบาอาจารย์ของเราไป พึ่งธรรม ธรรมเพราะอะไร เพราะธรรมเป็นเรื่องอริยสัจ

นี่สมมุติ สมมุติบัญญัติ บัญญัติคือธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเราเอาสิ่งนี้มาเป็นประโยชน์กับเรา เห็นไหม บัญญัติขึ้นมาเป็นวิธีการ เราไปศึกษากันเป็นปริยัติ สิ่งปริยัติแล้วเรากระทำไหม นี่ศาสนาประจำใจใจใจ ถ้าไม่มีศาสนาประจำใจ ไม่มีหิริ ไม่มีโอตตปปะ ไม่มีความเกรงกลัวต่อบาป ไม่มี ความละอาย

แต่เรามีความละอาย เรามีสมบัติผู้ดี เราคิดถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราเห็นบุญคุณไป เรากตัญญูกตเวที วันนี้จะเกิดขึ้นมาเป็นพุทธศาสนา เป็นศาสนาแห่งการเสียสละ เป็นศาสนาแห่งการเมตตา เป็นศาสนาที่ไม่สู้รบตบมือเพราะอะไร

เพราะเป็นศาสนาที่สอนให้เชื่อกรรม สอนให้เชื่อว่าการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว การที่เราทำมาอยู่ที่นี่ที่ว่าเราทุกข์เราร้อนอยู่ที่นี่ แล้วเราทำอะไรล่ะ เราก็ทำดี เห็นไหม ทุกคนจะคิดเลยเราทำดีตลอดเวลา ทำไมความดีไม่ตอบสนองเราเลย ทำไมคนอื่นเขาทำสิ่งที่ว่าผิดแปลกจากสังคม ทำไมของเขาประสบความสำเร็จ?

ไอนั่นมันเป็นกรรมเก่ากรรมใหม่ มันมีกรรมแตกต่างกันไปตลอด แล้วดูสิ ดูกิเลสในหัวใจของเราสิ บางทีเวลามันขึ้นมัน มันพอใจ มันเต็มใจทำอะไรก็ได้ ประเดี๋ยวมันก็ยุบยอบลงนะ ความรู้สึกของเรามันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จิตใจของเรานี้เหมือนช่างสารที่ตกมันที่เราไม่สามารถเอาความรู้สึกของเราไว้ในอำนาจของเรา

ความรู้สึกเรานี้เราไม่สามารถเอาไว้ในอำนาจของเรา เห็นไหม ถ้าเราเชื่อธรรม เหมือนกับเริ่มรู้สึก คนไข้อย่างมีโอกาสนะ คนไข้อย่างมีโอกาสนะ มีการรักษา มีการต่างๆ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตใจมันมีอำนาจ

สิ่งที่ธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชำระกิเลส กิเลสคืออะไร กิเลสก็คืออำนาจที่เหนือหัวใจ
ดวงนี้

แล้วเราพยายามสร้างบุญกุศลขึ้นมา ให้มีสถานะ ให้มีอินทรีย์ ให้มีภาวะ ภาวะรับผิดชอบเรา
เห็นใหม่ สมาธิสั้น สมาธิยาว สมาธิคงตัวกับเรา เห็นใหม่ ควบคุมตัวเองได้ มันจะมีความสุขไป
เรื่อยๆ นะ มันจะรู้จักสิ่งที่เป็นสมบัติที่เป็นนามธรรม จิตที่พาเกิดพาดายอยู่นี้ เราพัฒนามัน เราสร้างบุญ
กุศล สิ่งที่เราเวียนเทียนอยู่นี้เพราะอะไร เพราะอริยสังกตเกิดมาจากใคร อริยสังกตเกิดมาจากองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา แล้วก็สั่งสอนมานะ

สมัยก่อน สมัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรมะใหม่ๆ ธรรมะนี้จำเป็นมาก
เพราะคนปรารถนา คนสนใจอยู่แล้ว เผยแผ่ไป เห็นใหม่ ธรรมวินัยยังไม่มากเลย แต่พระอรหันต์
มหาศาลเลย แล้วพอบวชกันมามาก คนเข้ามามาก วุฒิภาวะของจิตต่างๆ เข้ามา มันมีความเห็นต่างๆ
กัน ทำผิดทำพลาด ทำขึ้นมาต้องมีผู้ผิดพลาดแล้วถึงตรัสเป็นวินัยมา นี่เป็นกฎหมาย เป็นกฎหมายๆ มา
ตลอด เพื่อจะให้สังคมเราอยู่ร่วมเย็นเป็นสุข สังคมเราไม่ให้เบียดเบียนกัน

สิ่งที่ความคิดที่มันยังหยาบอยู่ที่เป็นเรื่องของโลกๆ เป็นเรื่องของกิเลสทั้งหมด มันความคิดชั่ว
แค้น ความคิดชั่วแค้นไม่ให้ความคิดของเราอยู่ในอำนาจของเรา เห็นใหม่ ความคิดชั่วแค้น เอาสะกด
เอาสบาย คิดว่าสิ่งนี้เราทำแล้วมันจะเป็นประโยชน์กับเรา ไม่คิดเลยว่าสิ่งนั้นเป็นกรรมนะ ขณะที่เรา
กำลังปะทะด้วยกรรมกัน ไม่เคยคิดเลยว่าเรากำลังประทุษร้ายกันเองแล้วนะ เราจะประทุษร้ายฝ่ายต่างๆ
กัน เราจะเกิดสิ่งทะเลาะเบาะแว้งกัน เราจะเกิดต่างๆ ขึ้นมาบาดหมางกัน

แต่ถ้าเราชนะใจเราเอง นี่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐอย่างนี้ ประเสริฐ
ถ้าเราควบคุมใจของเราได้ เราดูจิตของเราไม่ให้ไหม้เราก่อนนะ เวลาอารมณ์โกรธขึ้นมา มันไหม้เรา
ก่อน หรือกระทบกระทั่งมันไหม้เราก่อน เพราะถ้าเราไม่ไหม้เราก่อน เราจะจบจ้วง เราจะออกไป
ทะเลาะเบาะแว้งอย่างนั้นได้อย่างไร

สิ่งที่ออกไปมันเกิดจากใจทั้งนั้น แต่มันเป็นเรื่องของโลกที่มองกันว่าเราเป็นฝ่ายต่อสู้ เราเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เราเป็น.. มันคิดไปอย่างนั้นนะ แต่ถ้าเป็นธรรมนะ เราจะเห็นเลย คนที่มีอารมณ์กับเรานั้นนะปรตติๆ นี้ เราเห็นเลย มนุสสเดรัจฉาโน มนุสสเทโว มนุษย์เป็นเทวดา มนุษย์เป็นสัตว์ การแสดงออกอย่างนั้นแสดงออกมาเพราะใจเขาโดนกิเลสเบียดเบียนแล้ว ใจเขาโดนทำลายแล้ว

นี่ศาสนาประจำใจ ถ้ามีศาสนาประจำใจนะ จะเห็นคุณประโยชน์ของศาสนาดีมาก ศาสนานี้มีคุณประโยชน์มากเลย เห็นไหม น้ำเลี้ยงใจ น้ำเลี้ยงต่างๆ สังกมอยู่ด้วยระบบเศรษฐกิจ ถ้ามีระบบเศรษฐกิจทำให้สังกรรมเย็นเป็นสุข

ศาสนานี้ถ้ามีประเพณีวัฒนธรรม พยายามทำให้เราเข้ามาในศาสนา สิ่งนี้มันเป็นประโยชน์กับเรา สิ่งที่จะเกิดขึ้นมาได้ต้องมีพระพุทธรูปก่อน มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน ถึงวางกรรมวินัยนี้เป็นสมบัติล้ำค่า ล้ำค่าจากศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่ล้ำค่าด้วยศาสนวัตถุ

ศาสนวัตถุ ศาสนพิธี ศาสนต่างๆ เห็นไหม สิ่งนี้ทำขึ้นมาเพื่อจะย้อนกลับมาให้ใจดวงนี้ได้รับผล ใจที่เราจะทำกันอยู่นี้ได้รับผล การเดินเวียนเทียนได้บุญกุศลนะ ทำสิ่งใดๆ ต้องมีกุศล คุณิ เราออกกำลังกาย เราออกต่างๆ เราจะเกิดเหงื่อ เราจะเกิดพลังงาน เราจะเสียพลังงานไปใช่ไหม? นี่เราเอาร่างกายมาด้วยความศรัทธา ด้วยความเชื่อของเรา แล้วเคารพบูชา ขณะที่จิตคิดถึงพุทโธ พุทโธ เราจะมีความสุขของเรา เราจะสร้างบุญญาธิการของเรา เห็นไหม สิ่งนี้เป็นประโยชน์กับเรา ให้เราตั้งใจนะ

คนตั้งใจ เจตนาดีกรรม ที่ว่าทำกรรมๆ กัน เจตนาบริสุทธิ์นะ เจตนาเปิดกว้างนะ จะได้บุญกุศลมหาศาลเลย ถ้าเจตนามาแต่ตักแต่ว่าทำ เราปิดไว้ เวลาฝนตกแดดออกต่างๆ เราปิดภาชนะของเราไว้ เราจะไม่ได้อะไรเลย แต่ขณะที่ฝนตกแดดออก เราเปิดภาชนะของเรา เราจะได้รับสมบัติของเรา ได้เป็นประโยชน์กับเรา นี่สิ่งที่เป็นประโยชน์กับเรา

หัวใจก็เหมือนกัน นี่นามธรรม มันเป็นนามธรรม แต่มันอยู่ที่สติ อยู่ที่การคิดของเรา การบัญชาการของเรา ถ้าสติของเราทำอย่างนี้ เรารักษาของเราอย่างนี้ เห็นไหม มันเปิดมาตรงนี้ บุญเกิดตรงนี้ไง

เราทำทานร้อยหนพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนหนึ่ง

เราถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับเกิดสมาธิขึ้นหนหนึ่ง

มีสมาธิร้อยหนพันหน ถ้ามันยกวิปัสสนา เห็นไหม มันเกิดปัญญาขึ้นหนหนึ่ง เห็นไหม สิ่งนี้มันเป็นบุญกุศล มันเทียบเคียงกันได้ แล้วถ้าใจมันมีศรัทธา ใจมันมีความเชื่อ เพราะมันเข้าถึงใจเลยใจ พิธีกรรมต่างๆ หรือทานต่างๆ เราทำต่างๆ เข้าสู่ใจหมดนะ ใจนี้เป็นที่บันทึกไว้หมดเลย เพราะมันเกิดมาจากใจ เจตนาออกมา เจตสิกเข้าไปถึงใจ แล้วใจจะรับไว้หมดๆ ทำดีหรือทำชั่ว

“กรรม” พระพุทธเจ้าให้เชื่อเรื่องกรรม ถ้ากรรม ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว ทำดี ดีของใคร ดีของหัวใจหรือดีของร่างกาย ถ้าดีของร่างกายมันก็ต้องสิ่งที่แปลกประหลาด สิ่งที่มีมันพอใจ นี่มันดีกับร่างกาย คือสิ่งที่มีมันเสพสัมผัสใจ

แต่ถ้าดีของใจ มันเป็นนามธรรมไง มันเป็นความสุข มันเป็นความพอใจ มันเป็นความอาหาญ มันเป็นความรื่นเริง เห็นไหม ใจมันเป็นสภาวะแบบนั้น ถ้าสภาวะแบบนั้น มันจะสั่งใจไป แล้วเวลาใจมันตายไป ตัวไหนไปละ ก็ตัวใจนี่ไป บุญนี่มันพาไป ที่ไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม ก็เกิดตรงนี้ไง แต่ถ้ามันไปถึงที่สุดนะ ทำถึงที่สุดแล้วไม่ต้องเกิดเลย แล้วใจก็มีอยู่

หัวใจที่เราทุกข์ๆ ยากๆ อยู่ที่นี่ ศาสนาของเราประเสริฐมาก ประเสริฐตั้งแต่ว่าใครมีกำลังแค่ไหน ก็ได้แค่นั้น ใครทำได้มากแค่ไหนก็ได้แค่นั้น เห็นไหม เราทำบุญ เราจะน้อยออกน้อยใจกันว่าเราไม่มีกำลังจะทำให้มากๆ เหมือนเขา ไอ้ทานก็คือทานอยู่วันยังค่ำแหละ แต่ถ้าถึงที่สุดแล้วต้องภาวนาทั้งนั้นล่ะ

ถ้าภาวนา การชำระใจเรา นี่ใจเราขณะนี้ นี่ศาสนาประจำใจ ถ้าทุกดวงใจ นี่ศาสนาประจำมนุษย์นะ มนุษย์มีศาสนาประจำใจในศีลธรรม จริยธรรมนะ โอ้อโฮ.. สัจจมรมเย็นเป็นสุขมาก

ศาสนาเจริญมาก เจริญในหัวใจของผู้ที่เป็นเจ้าของศาสนา ถ้าเราเคารพเรานูชาในศาสนา เราจะถนอม เราจะรักษา

ถ้ารักษา เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมไว้ ภิภุ ภิภุณี อุบาทก อุบาทิกานี่เป็นคนที่เชิดชูศาสนา จะเป็นผู้ที่ทำลายศาสนา นอกหลักธรรมต่างๆ เขาจะทำลายศาสนาเราไม่ได้เลย เพราะอะไร เพราะมันอยู่ในความรู้สึกเราไง เขาจะกดขี่ข่มเหงขนาดไหน แต่เวลาถึงโอกาส เราก็จะประกอบพิธีกรรมของเราได้ เราก็ทำอะไรของเราได้ เพราะใจเป็นตัวคิด ใจเป็นตัวนึก ใจเป็นตัวทำ ใจมันปกป้องศาสนา ศาสนาอยู่ที่นี้ วัตถุเขาทำลายขนาดไหน เราก็สร้างขึ้นมามีใหม่ได้ทั้งนั้น อะไรทำลายขนาดไหนก็สร้างขึ้นมามีใหม่ได้ทั้งหมดเลย เพราะมนุษย์เป็นคนสร้างใจ แล้วใจเป็นคนสร้างมนุษย์ไง

คุณ เวลาถามต้นหาก็คงเกิดจากใจ ทุกอย่างก็เกิดจากใจ ใจเป็นคนสร้างหมดเลย แล้วใจมันเข้าไปถึงทำลายมันเอง ทำเข้ามาอย่างนี้ แล้วขณะนี้ปัจจุบันนี้ เราจะเคารพบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะเราซึ่งในบุญคุณ ซึ่งในเมตตากรุณา ซึ่งต่างๆ เลย แล้วเราเอาบูชา เอาดอกไม้ธูปเทียนบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มันเป็นบุญใหม่ มันเป็นบุญเลย บุญเกิดจากเจตนา เพราะเราเอาสิ่งนี้เป็นหลักเลย

วันนี้วันสำคัญทางศาสนา เราเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่ากับเราเคารพตัวเราเอง เพราะมันรู้จักแก่นสารของเรา รากหญ้า รากของความคิด ความรู้สึกของคนมาจากที่นี่ สุข-ทุกข์อยู่ที่ใจ วัตถุจะมีมากมายขนาดไหน จะสุขจะทุกข์มันต้องใจนี่เป็นสุขเป็นทุกข์ ตัววัตถุ ตัวสุขทุกข์ไม่เป็น แต่ความรู้สึกของเราสุขทุกข์เป็น

แล้วเราก็กลับมาที่นี้ เรากลับมาเคารพพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วเราจะเวียนเทียน วันนี้เป็นวันวิสาขบูชา เดี่ยวเราจะพาทำวัตรสวดมนต์นะ เสร็จแล้วจะพาเวียนเทียน เวียนเทียนเสร็จแล้วนี้ให้ธรรมะเท่านั้น แล้วกาลต่อไปจะเป็นภาคปฏิบัติ จะเทศน์ต่อไปอีกรอบหนึ่ง เอวัง